

GRENZEN VERLEGGEN

Wie veel leest over de praktijk van het varen, heeft een redelijke kans om het goede te doen als hij een bepaald probleem voor het eerst moet tackelen. Met groot geloof in die wijsheid lig ik met mijn boot van amper 9 meter in de Franse haven Camaret te wachten op een gaatje tussen twee depressies. Ik wil naar La Coruña. Tussen hier en daar wacht de Golf van Biskaje ons op en daarover heb ik genoeg gelezen om er beducht voor te zijn. Het is al half oktober.

Op de dag waarop ik denk: nu kan het, verlaten mijn maatje en ik de ankerplaats, maar niet voor lang. Want als we uit de luwte van de baai raken, speelbal worden van een hoge deining en heel die grote zee vóór ons weten, trekt een kramp van misselijkheid door me heen. In een paar tellen voel ik al mijn energie wegstromen; voor de oversteek ben ik nu totaal ongeschikt. Eenmaal terug in de beschutte baai voel ik me weer helemaal senang.

Dit voorval van jaren geleden had niets te maken met normale zeeziekte. Kennelijk ging ik een grens over waarvoor ik nog niet klaar was. Het hoofd wilde iets waartegen het hart zich verzette. Zo'n conflict kan onvoorspelbare dingen teweegbrengen in je lijf. Een dag later zijn we alsnog uitgevaren met een minder hoge zee, maar ook in de wetenschap dat van het weergat nog maar een deel over was. Halverwege de Golf zouden we het zwaar krijgen met de aantrekkende wind van een nieuwe depressie. Vreemd genoeg zag ik daar niet tegenop. De grens tussen wat je wel en niet aankunt, wordt zelden rationeel getrokken. Regelmatig ontmoet ik zeilers die zeggen dat ze hun grenzen willen verleggen door stapsgewijs van klein vaarwater toe te groeien naar groot water. Ik moedig ze altijd aan, maar goed beschouwd is de uitspraak 'ik ga mijn grenzen verleggen' net zo'n onzin als de pretentie van een politicus die zegt over zijn eigen schaduw te springen.

Natuurlijk kun je door kennis en ervaring op te doen jezelf bekwamen, zodat een keuze voor groot water verantwoord is. Maar met grenzen verleggen heeft dat niets van doen. Wat je mentaal aankunt, zit niet in het soort vaarwater, maar tussen de oren. En als daar

bewust of onbewust onzekerheid of angst huist, kun je niet zomaar even een knop omzetten. Dat geldt voor ieder lid van de bemanning. In deze wintermaanden waarin vakantieplannen opkomen of nader worden ingevuld, is die grenskwestie een overweging waard. Te vaak bracht een droomreis niet wat ervan werd verwacht, doordat de schipper zichzelf tot maatstaf maakte en ervan uitging dat de andere opvarenden 'hun grenzen wel zouden verleggen'.

Zolang als ik zeil, volg ik mijn eigen regel dat met een meerkoppige bemanning aan boord, de zwakste schakel de grens bepaalt tot waar je kunt gaan. Ik heb er nooit spijt van gehad. Je moet dan natuurlijk wel scherp onderscheid maken tussen tochten met een duidelijk vaardoel en tochten die je maakt voor het plezier met een leuk gezelschap. Staat het vaardoel voorop, selecteer dan alleen mensen die van wanten weten. Gaat het om de specifieke combinatie van personen waarmee je op reis wilt, kies dan samen een passend doel met zo veel mogelijk varianten en alternatieven. Dan blijft het zelfs nog leuk als je situaties met golven hoger dan een meter mijdt en elke middag in een haven met toiletgebouw afmeert, omdat je gasten het boordtoilet maar niks vinden.

Rob Bijnsdorp is journalist, communicatieadviseur en zwerver op en langs het water. De nieuwste ontwikkelingen in jacht-ontwerpen en navigatie-elektronica gaan aan hem voorbij. Maar des te meer gaat zijn aandacht uit naar de kwaliteit van het leven aan boord en naar de bijzonderheden van het water waarop we varen.

“
**ZOLANG IK ZEIL
VOLG IK MIJN
EIGEN REGEL DAT
DE ZWAKSTE
SCHAKEL DE GRENS
BEPAALT**
”

